

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Πρόγραμμα επικαιροποίησης γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ

“ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ”

1^Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οικονομία και κοινωνία

Συγγραφική Ομάδα:

Δρ. Παναγιώτης Λιαργκόβας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Δρ. Νικόλαος Αποστολόπουλος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Κοινωνική Οικονομία

- ❑ Ανάμεσα στο κράτος και στην αγορά, παραδοσιακά, αναπτύχθηκε ο ιδιωτικός και δημόσιος τομέας. Σε πολλές οικονομίες, ιδιαίτερα προηγμένων χωρών αναπτύχθηκε και ένας τρίτος τομέας, ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας, που ήρθε να καλύψει τις νέου είδους ανάγκες που δημιούργησε η εξέλιξη των κοινωνιών και οι οποίες απαιτούσαν νέου τύπου απαντήσεις στην πολυπλοκότητα των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν.
- ❑ Κοινωνική οικονομία ή τρίτος τομέας οικονομίας ορίστηκε ο χώρος της οικονομίας που βρίσκεται ανάμεσα στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα πάνω στον οποίο στηρίχθηκαν οι κοινωνικές επιχειρήσεις και αναπτύχθηκε η κοινωνική επιχειρηματικότητα. Σύμφωνα με την Αδάμ (2004) οι πρακτικές της κοινωνικής οικονομίας τοποθετούνται ανάμεσα στους πυλώνες κράτους, αγοράς και κοινότητας και ανάμεσα στις λειτουργικές αρχές όπως αυτές προσδιορίζονται στην αγοραία, στη μη αγοραία και τη μη χρηματοδοτική οικονομία. Τα παραπάνω αποτυπώνονται και στην πυραμίδα του Pestoff (2004).

Πυραμίδα Pestoff

Πηγή: Pestoff, (2004), επεξεργασία από Αδάμ, (2012).

Κοινωνική Οικονομία

- ❑ Σύμφωνα με τους Χρυσάκη και συν. (2002), η κοινωνική οικονομία ή τρίτος δρόμος «αποτελεί χώρο της οικονομίας που βρίσκεται ανάμεσα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα της οικονομίας και στον οποίο διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με οικονομικούς και κοινωνικούς σκοπούς και στόχους».
- ❑ Για την Ελλάδα ο πιο επίσημος ορισμός που συναντάμε στη βιβλιογραφία είναι αυτός που δόθηκε με το νόμο 4019/2011 για την «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις». Σύμφωνα με αυτόν κοινωνική οικονομία «είναι το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων».
- ❑ Ο όρος κοινωνική οικονομία εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην οικονομική βιβλιογραφία το 1830 από τον οικονομολόγο Charles Dunoyer στο έργο του «Πραγματεία περί της κοινωνικής οικονομίας». Ήταν η περίοδος που αναπτύχθηκε, στη Γαλλία, η ιδεολογική σχολή των κοινωνικών οικονομολόγων, που προβληματίστηκαν από τις ανισορροπίες και δυσλειτουργίες της αγοράς. Ο προσανατολισμός των θεωριών αυτών άλλαξε στη διάρκεια του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα, από την επιρροή που άσκησαν οι οικονομολόγοι John Stuart Mill και Leon Walras μέσα από το έργο τους για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των αγροτικών συνεταιρισμών και της αλληλασφάλισης, προβάλλοντας αυτές τις μορφές της επιχειρηματικής δράσης.

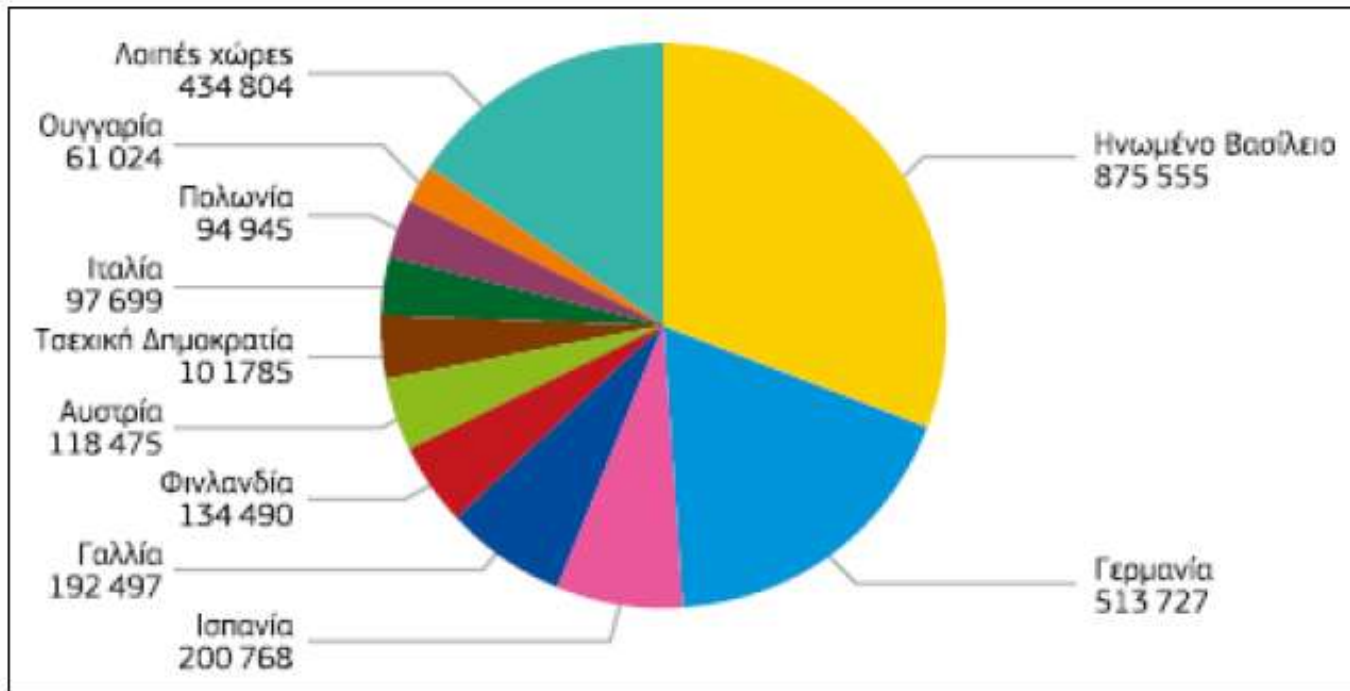
Κοινωνικές επιχειρήσεις

- Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ κοινωνική επιχείρηση είναι: *«Οποιαδήποτε ιδιωτική δραστηριότητα συνδεδεμένη με το δημόσιο συμφέρον, οργανωμένη με επιχειρηματική στρατηγική αλλά που ο κύριος σκοπός της δεν είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους αλλά η επίτευξη συγκεκριμένων οικονομικών και κοινωνικών στόχων και η οποία έχει την ικανότητα να εισάγει καινοτόμες λύσεις στα προβλήματα του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανεργίας»* (ΟΟΣΑ, 1999).

Οι παραδοσιακοί φορείς της κοινωνικής οικονομίας

- Οι κύριοι παραδοσιακοί φορείς της κοινωνικής οικονομίας κατατάσσονται στις παρακάτω τέσσερις κατηγορίες (Ε.Ε. 2013):
  - α) συνεταιρισμοί
  - β) αλληλασφαλιστικοί οργανισμοί
  - γ) ενώσεις
  - δ) ιδρύματα και λοιποί οργανισμοί

Οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας

Πηγή: Ciriec International (2012), "The Social Economy in the European Union"

Βιβλιογραφία

- ❑ Αδάμ, Σ. (2014) Κοινωνική Οικονομία: Οδηγός δημιουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων, Θεσσαλονίκη, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδα.
- ❑ ΕΕ (2013) Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης.
- ❑ Χρυσάκης, Μ., Ζιώμας, Δ., Χατζαντώνης, Δ., Καραμητροπούλου, Ν. (2002) Προοπτικές απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, Αθήνα, Σάκκουλα.
- ❑ Pestoff, V. (2004) The development and future of the social economy in Sweden, in Evers, A. and Laville, J.-L. (eds), The Third Sector in Europe, Cheltenham, U.K. & Northampton, USA: Edward Elgar.